

کتابخانه‌های سمپاد

و روند افزایش سرانه کتاب

جواد اژه‌ای

در سال تحصیلی ۱۳۷۵-۱۳۷۴، هشتاد و هشت کتابخانه مراکز سمپاد، با ۲۹۰۸۳۱ جلد کتاب، سرانه‌ای معادل ۱۱/۹۵ جلد را برای هر دانش‌آموز در اختیار داشتند، اما افزایش مجتمع‌های آموزشی از ۴۰ شهر، در این سال به ۴۹ شهر تا سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳، در طول دهسال، مانع نشد که این سرانه به بیش از دو برابر - با وجود افزایش تعداد مراکز و تکمیل تدریجی ظرفیت مدارس گشایش یافته در طول چند سال قبل - برسد.

سمپاد تغییراتی از سال قبل در نحوه محاسبه تعداد کتابخانه‌های مراکز داده است. هر چند از نظر تعداد کتاب با این نحو محاسبه تغییری رخ نداده، اما تعداد کتابخانه‌ها کمی کاهش یافت؛ بدین معنی که کلیه مراکزی که کمتر از ۴ کلاس در پایه دارند، در هر جنس با ادغام تعداد کتب مقاطع راهنمایی و دبیرستان یک واحد آموزشی در نظر گرفته می‌شوند، هر چند همانند یزد و همدان و ... برای هر جنس دو واحد آموزشی مجزا و طبعاً دو کتابخانه مجزا داشته باشند.

● تعداد کتابهای کتابخانه‌ها

○ در سال ۸۴-۱۳۸۳ در مقایسه با سال قبل، تعداد کتابخانه‌های بابیش از ۲۰,۰۰۰ جلد کتاب از یک مرکز به دو مرکز افزایش یافت. وضعیت افزایش کتاب در این سال نسبت به سال قبل را می‌توان «مطلوب» ارزیابی کرد. کتابخانه‌های بابیش ۱۶,۰۰۰ جلد، از ۴ مرکز به ۷ مرکز، کتابخانه‌های بابیش از ۱۲,۰۰۰ جلد از ۱۳ مرکز به ۱۹ مرکز و کتابخانه‌هایی که بیش از ۱۰,۰۰۰ جلد کتاب داشته‌اند

از ۲۲ مرکز به ۳۶ مرکز افزایش یافته است. به علت افتتاح مراکز جدید، «گنبد» و «سیرجان» پائین‌ترین تعداد کتاب را داشته‌اند، در صورتی که مراکز «رفسنجان» با وجود جدیدالتأسیس بودن، با بیش از ۲۰۰۰ جلد بالاتر از این شهرها قرار دارند (جدول‌های ۱ و ۴).

جدول ۱- مقایسه تعداد کتب کتابخانه‌های مراکز سمپاد در نیمه اول سال ۸۳ و ۱۳۸۴

در سال تحصیلی ۸۴-۱۳۸۳				در سال تحصیلی ۸۳-۱۳۸۲				تعداد کتب کتابخانه
درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مراکز	درصد	فراوانی تجمعی	درصد نسبت به کل	تعداد مراکز	
۱/۸۳	۲	۱/۸۳	۲	۰/۹۷	۱	۰/۹۷	۱	بیش از ۲۰۰۰۰
۲/۷۵	۳	۰/۹۲	۱	۲/۹۱	۳	۱/۹۴	۲	از ۱۸۰۰۱ تا ۲۰۰۰۰
۶/۴۲	۷	۳/۶۷	۴	۳/۸۸	۴	۰/۹۷	۱	از ۱۶۰۰۱ تا ۱۸۰۰۰
۱۰/۰۹	۱۱	۳/۶۷	۴	۷/۷۷	۸	۳/۸۸	۴	از ۱۴۰۰۱ تا ۱۶۰۰۰
۱۷/۴۳	۱۹	۷/۳۴	۸	۱۲/۶۲	۱۳	۴/۸۵	۵	از ۱۲۰۰۱ تا ۱۴۰۰۰
۳۳/۰۳	۳۶	۱۵/۶	۱۷	۲۱/۳۶	۲۲	۸/۷۴	۹	از ۱۰۰۰۱ تا ۱۲۰۰۰
۳۹/۴۵	۴۳	۶/۴۲	۷	۳۵/۹۲	۳۷	۱۴/۵۶	۱۵	از ۸۵۰۱ تا ۱۰۰۰۰
۶۳/۳۰	۶۹	۲۳/۸۵	۲۶	۵۵/۳۴	۵۷	۱۹/۴۲	۲۰	از ۷۰۰۱ تا ۸۵۰۰
۷۹/۸۲	۸۷	۱۶/۵۱	۱۸	۷۷/۶۷	۸۰	۲۲/۳۳	۳۱	از ۵۵۰۱ تا ۷۰۰۰
۸۹/۹۱	۹۸	۱۰/۰۹	۱۱	۹۱/۲۶	۹۴	۱۳/۵۹	۱۴	از ۴۰۰۱ تا ۵۵۰۰
۹۲/۶۶	۱۰۱	۲/۷۵	۳	۹۶/۱۲	۹۹	۴/۸۵	۵	از ۲۵۰۱ تا ۴۰۰۰
۹۶/۳۳	۱۰۵	۳/۶۷	۴	۱۰۰	۱۰۳	۳/۸۸	۴	از ۱۵۰۰۱ تا ۲۵۰۰
۱۰۰	۱۰۹	۳/۶۷	۴	-	-	-	۰	کمتر از ۱۵۰۰ جلد

● سرانته کتاب

میانگین کل سرانته کتاب در سال ۸۴-۱۳۸۳ نسبت به سال قبل با یک افزایش ۱/۷ درصدی از ۲۱,۶۳ به ۲۳,۳۳ جلد رسیده است. این افزایش با وجود افزایش تعداد دانش‌آموزان مراکز، که از ۳۸۲۶۴ دانش‌آموز در سال قبل به ۳۹۷۷۲ در سال ۸۴-۱۳۸۳ رسیده است، قابل توجه می‌باشد. لذا در حالی که درصد افزایش دانش‌آموز نسبت به سال قبل ۳,۹۴ درصد است، افزایش سرانه کتاب ۷,۸۶ درصد می‌باشد که همراه با یک افزایش ۱۲,۱۲ درصدی نسبت به کل کتابهای مراکز، یعنی ۱۰۰۳۰۶ جلد کتاب جدید در مراکز است (جدول ۲).

○ لازم به یادآوری است در سال ۱۳۸۳ تعداد کتب ارسالی از ستاد مرکزی سمپاد جهت کتابخانه‌های قدیم و جدید، جمعاً بیش از ۴۶۰۰۰ جلد بوده است که نزدیک به ۴۵ درصد این افزایش را در برمی‌گیرد و ۵۵ درصد بقیه توسط خود مراکز تهیه شده است.

جدول ۲- افزایش سرانه کتاب، دانش‌آموز و کل کتابهای کتابخانه‌های مراکز سمپاد و

همینطور درصد افزایش در طول سالهای ۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴

سال	سرانه کتاب		دانش‌آموز		کل کتاب مراکز	
	تعداد	درصدافزایش	تعداد	درصدافزایش	تعداد	درصدافزایش
۱۳۷۶-۷۷	۱۳/۴۱	۷/۴۵	۳۰۲۵۱	۹/۴۲	۴۰۶۶۰۸	۱۷/۸۳
۱۳۷۷-۷۸	۱۳/۶۴	۱/۰۷	۳۳۶۰۰	۱۱/۰۷	۴۵۸۳۵۷	۱۲/۷۳
۱۳۷۸-۷۹	۱۴/۸۷	۹/۰۲	۳۵۳۹۵	۵/۳۴	۵۲۵۵۱۹	۱۴/۶۵
۱۳۷۹-۸۰	۱۵/۹۳	۷/۱۳	۳۶۵۴۲	۳/۲۴	۵۸۲۳۸۲	۱۰/۸۲
۱۳۸۰-۸۱	۱۶/۹۸	۶/۵۹	۳۷۰۹۰	۱/۵۰	۶۳۰۱۵۱	۸/۲۰
۱۳۸۱-۸۲	۱۹/۳۲	۱۳/۷۸	۳۷۳۱۶	۰/۰۶	۷۲۱۲۸۶	۱۴/۴۶
۱۳۸۲-۸۳	۲۱/۶۳	۱۱/۹۶	۳۸۲۶۴	۲/۵۴	۸۲۷۷۶۹	۱۴/۷۶
۱۳۸۳-۸۴	۲۳/۳۳	۷/۸۶	۳۹۷۷۲	۳/۹۴	۹۲۸۰۷۵	۱۲/۱۲

● کتابخانه‌های برتر

امسال نسبت به سال قبل، کتابخانه‌هایی که سرانه بیش ۴۰ جلد داشته‌اند، از ۵ مرکز به ۷ مرکز، مراکز با سرانه بیش از ۳۵ جلد، از ۷ مرکز به ۱۰ مرکز، مراکز با سرانه بیش ۱۹ جلد، از ۶۳ مرکز به ۷۴ و مراکز با سرانه بیش ۱۵ جلد، از ۸۲ مرکز به ۹۱ مرکز افزایش یافته‌اند (جدول ۳).

جدول ۳- مقایسه سرانه کتاب در مراکز سمپاد در دو سال تحصیلی ۸۳-۸۴ و ۸۴-۸۳

سرانه کتاب در مراکز	در سال تحصیلی ۸۳-۸۴				در سال تحصیلی ۸۴-۸۳			
	تعداد مراکز	درصد نسبت به کل	فراوانی تجمعی	درصد	تعداد مراکز	درصد نسبت به کل	فراوانی تجمعی	درصد
بیشتر از ۴۰ جلد	۵	۴/۸۵	۵	۴/۸۵	۷	۶/۴۲	۷	۶/۴۲
۳۵ تا ۴۰	۲	۱/۹۴	۷	۶/۸۰	۳	۲/۷۵	۱۰	۹/۱۷
۳۰ تا ۳۵	۸	۷/۷۷	۱۵	۱۴/۵۶	۹	۸/۲۶	۱۹	۱۷/۴۳
۲۵ تا ۳۰	۲۶	۲۵/۲۴	۴۱	۳۹/۸۱	۳۳	۳۰/۲۸	۵۲	۴۷/۷۱
۲۰ تا ۲۵	۲۲	۲۱/۲۴	۶۳	۶۱/۱۷	۲۲	۲۰/۱۸	۷۴	۶۷/۸۹
۱۵ تا ۲۰	۱۰	۹/۷۱	۷۳	۷۰/۸۷	۱۲	۱۱/۰۱	۸۶	۷۸/۹۰
۱۰ تا ۱۵	۹	۸/۷۴	۸۲	۷۹/۶۱	۵	۴/۵۹	۹۱	۸۳/۴۹
۵ تا ۱۰	۱۳	۱۲/۶۲	۹۵	۹۲/۲۳	۵	۴/۵۹	۹۶	۸۸/۰۷
۰ تا ۵	۴	۳/۸۸	۹۹	۹۶/۱۲	۶	۵/۵۰	۱۰۲	۹۳/۵۸
	۴	۳/۸۸	۱۰۳	۱۰۰	۴	۳/۶۷	۱۰۶	۹۲/۲۵
	۰	—	—	—	۲	۱/۸۳	۱۰۸	۹۹/۰۸
	۰	—	—	—	۱	۰/۹۲	۱۰۹	۱۰۰
	۰	—	—	—	۰	۰	—	—

جدول ۴- مقایسه تعداد کتب کتابخانه‌های مراکز آموزشی سمپاد در سال تحصیلی ۱۳۸۳-۸۴ و ۱۳۸۲-۸۳

شهر	مرکز آموزشی	سال تأسیس کتابخانه	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۳-۸۲	تعداد کتاب در سال تحصیلی ۸۴-۸۳	تعداد دانش آموزان مرکز	سرايه كتاب براي هر دانش آموز	كاهش يا افزايش سرايه
تهران	علامه حلی رهنمائی ۱	۱۳۶۲	۶۷۵۰	۷۴۵۸	۲۹۱	۲۵/۶۳	+
	علامه حلی رهنمائی ۲	۱۳۷۲	۸۶۰۵	۹۷۵۵	۲۸۰	۳۴/۸۴	+
	علامه حلی دبیرستان	۱۳۶۲	۱۳۲۶۲	۱۴۰۹۲	۹۰۵	۱۵/۵۷	+
	فرزندگان رهنمائی	۱۳۷۳	۱۰۰۵۴	۱۰۸۵۶	۵۲۳	۲۰/۷۶	+
	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۲	۱۴۲۴۸	۱۷۹۰۰	۸۳۴	۲۱/۴۶	+
همدان	علامه حلی	۱۳۶۶	۷۳۷۰	۷۰۸۲	۳۷۸	۱۸/۷۴	-
	فرزندگان	۱۳۶۶	۷۴۵۴	۸۰۱۸	۳۸۷	۲۰/۷۲	-
کرمان	علامه حلی	۱۳۶۶	۸۵۷۳	۱۰۲۶۲	۳۸۰	۲۷/۰۱	+
	فرزندگان	۱۳۶۶	۱۱۷۳۱	۱۳۷۹۰	۳۸۵	۳۵/۸۲	+
اصفهان	شهید اژه‌ای رهنمائی	۱۳۷۲	۱۰۰۴۰	۱۰۷۳۰	۳۶۴	۲۹/۴۸	+
	شهید اژه‌ای دبیرستان	۱۳۶۷	۲۰۷۰۰	۲۱۰۶۷	۶۰۸	۳۴/۶۵	+
	فرزندگان امین رهنمائی	۱۳۷۲	۶۵۷۰	۷۴۳۷	۴۲۴	۱۷/۵۴	+
	فرزندگان امین دبیرستان	۱۳۶۷	۱۲۲۵۰	۱۵۲۸۳	۶۳۸	۲۳/۹۵	+
تبریز	شهید مدنی رهنمائی	۱۳۶۷	۵۴۳۱	۵۸۵۳	۲۷۸	۲۱/۰۵	+
	شهید مدنی دبیرستان	۱۳۶۹	۵۸۸۵	۴۱۵۰	۴۱۱	۸/۶۳	-
	فرزندگان رهنمائی	۱۳۶۷	۶۱۷۵	۷۵۹۰	۲۸۴	۲۶/۷۳	+
	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۷	۶۸۱۰	۵۶۶۳	۴۸۳	۱۱/۷۲	-
مشهد	شهید هاشمی نژاد رهنمائی	۱۳۶۷	۵۵۸۵	۵۸۵۰	۲۹۴	۱۹/۹۰	+
	شهید هاشمی نژاد دبیرستان	۱۳۶۹	۷۹۹۶	۸۴۲۰	۴۸۱	۱۷/۵۱	+
	فرزندگان رهنمائی	۱۳۶۷	۵۹۶۰	۶۹۲۲	۲۹۱	۲۳/۷۹	+
	فرزندگان دبیرستان	۱۳۶۹	۷۴۸۳	۸۲۲۳	۴۸۳	۱۷/۰۲	+
یزد	شهید صدوقی	۱۳۶۷	۱۹۳۱۵	۲۱۵۰۰	۳۹۰	۵۵/۱۳	+
	فرزندگان	۱۳۶۷	۱۹۱۰۸	۱۸۷۸۶	۳۹۰	۴۸/۱۷	-
اراک	علامه حلی	۱۳۶۷	۱۱۰۰۰	۱۳۲۰۰	۳۶۲	۳۶/۴۶	+
	فرزندگان	۱۳۶۷	۱۱۵۰۹	۱۲۶۷۰	۳۷۹	۳۳/۴۳	+
شهرری	شهید بهشتی	۱۳۶۷	۱۰۳۷۴	۱۰۷۷۶	۴۰۷	۲۶/۴۸	+
	فرزندگان زینب (س)	۱۳۶۷	۱۲۴۶۲	۱۲۸۰۲	۳۰۴	۴۲/۱۱	+
	شهید قدوسی	۱۳۶۸	۱۴۵۰۲	۱۶۰۱۰	۳۷۵	۴۲/۶۹	+
قم	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۰۵۰۰	۱۱۰۰۰	۳۵۳	۳۱/۱۶	+
	میرزا کوچک خان	۱۳۶۸	۹۸۴۹	۱۰۸۹۲	۴۰۵	۲۶/۸۹	+
رشت	فرزندگان	۱۳۶۸	۸۳۴۰	۱۰۳۷۳	۴۰۴	۲۵/۶۸	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۷۱۳۰	۸۳۵۲	۳۷۳	۲۲/۳۹	+
کرماتشاه	فرزندگان	۱۳۶۸	۷۰۷۵	۸۱۶۶	۳۸۴	۲۱/۲۷	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۹۰۱۹	۱۰۱۴۲	۳۷۷	۲۶/۹۰	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۰۸۵۸	۱۲۸۳۰	۳۸۰	۳۳/۷۶	+
ارومیه	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۶۰۰۰	۶۴۸۲	۳۴۹	۱۸/۵۷	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۶۹۵۰	۷۰۰۰	۳۶۸	۱۹/۰۲	+
بندرعباس	شهید حقانی	۱۳۶۸	۱۶۲۳۰	۱۷۱۸۹	۶۱۴	۲۸/۰۰	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۲۳۷۴	۱۳۲۱۷	۶۴۶	۲۰/۴۶	-
کرج	شهید سلطانی	۱۳۶۸	۷۴۵۱	۷۸۶۹	۳۸۵	۲۰/۴۴	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۹۶۴۳	۱۰۳۲۸	۳۷۰	۲۷/۹۱	+
قزوین	شهید بابایی	۱۳۶۸	۱۴۲۰۰	۱۵۶۱۲	۶۳۹	۲۴/۴۳	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۱۴۸۶۱	۱۶۰۶۰	۶۳۵	۲۵/۲۹	+
اهواز	شهید بهشتی	۱۳۶۸	۶۹۶۸	۸۰۹۷	۳۶۳	۲۲/۳۱	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۷۲۳۷	۸۰۱۰	۳۶۱	۲۲/۱۹	+
	فرزندگان	۱۳۶۸	۴۱۴۰	۵۰۰۰	۲۸۵	۱۷/۵۴	+
شیراز	شهید دستغیب رهنمائی	۱۳۶۸	۶۳۷۷	۶۸۰۴	۴۵۵	۱۴/۹۵	+
	شهید دستغیب دبیرستان	۱۳۶۸	۹۷۷۱	۱۲۰۰۰	۲۴۶	۴۸/۷۸	+
	فرزندگان رهنمائی	۱۳۷۰	۹۲۶۰	۱۲۰۴۵	۳۷۴	۳۲/۲۱	+
شهرکرد	شهید بهشتی	۱۳۶۹	۸۱۴۷	۸۹۵۸	۳۶۲	۲۴/۷۵	+
	فرزندگان	۱۳۶۹	۸۶۷۰	۹۵۰۰	۳۷۳	۲۵/۴۷	+
	شیخ انصاری	۱۳۶۹	۶۲۶۴	۶۷۷۲	۳۶۲	۱۸/۷۱	+
دزفول	فرزندگان	۱۳۶۹	۷۲۷۸	۷۹۱۴	۳۵۸	۲۲/۱۱	+
	شهید بهشتی	۱۳۶۹	۵۳۸۱	۷۲۷۶	۴۰۱	۱۸/۱۴	+
ساری	فرزندگان	۱۳۷۱	۷۲۱۰	۷۷۱۲	۳۸۷	۱۹/۹۳	+

ادامه جدول (۴)

شهر	مرکز آموزشی	سال تأسیس	تعداد کتاب در	تعداد کتاب در	تعداد	سرانه کتاب برای	کاهش یا
		کتابخانه	سال تحصیلی ۸۲-۸۳	سال تحصیلی ۸۳-۸۴	پانزده آموزش مرکز	هر دانش آموز	افزایش سرانه
قائم شهر	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۳۹۱۸	۵۴۰۰	۳۸۲	۱۴/۱۴	+
	فرزانیگان	۱۳۶۹	۴۶۰۰	۵۳۸۵	۳۷۷	۱۴/۲۸	+
بابل	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۵۱۷۰	۵۴۳۷	۳۸۷	۱۴/۰۵	+
	فرزانیگان	۱۳۷۰	۵۳۷۵	۵۳۵۰	۲۸۶	۱۸/۷۱	+
بیرجند	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۵۸۲۸	۵۷۵۴	۳۶۲	۱۵/۹۰	-
	فرزانیگان	۱۳۷۰	۶۳۶۰	۶۹۸۵	۳۷۱	۱۸/۸۳	+
خرم آباد	شهید بهشتی	۱۳۷۰	۶۶۷۳	۷۹۵۴	۳۸۲	۲۰/۸۲	+
	فرزانیگان	۱۳۷۰	۵۰۰۰	۶۰۰۰	۳۷۴	۱۶/۰۴	+
سمنان	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۷۳۰۰	۸۵۶۴	۳۶۳	۲۳/۵۹	+
	فرزانیگان	۱۳۷۱	۹۷۴۵	۱۱۱۵۳	۳۷۱	۳۰/۰۶	+
شاهرود	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۹۵۴۱	۱۰۵۹۹	۳۵۹	۲۹/۵۲	+
	فرزانیگان	۱۳۷۱	۸۷۰۰	۱۰۲۱۹	۳۷۱	۲۷/۵۴	+
آبادان و خرمشهر	شهید بهشتی	۱۳۷۱	۵۵۰۰	۵۶۰۰	۲۴۰	۲۳/۳۳	-
	فرزانیگان	۱۳۷۱	۱۰۰۰۰	۱۱۰۵۹	۲۷۳	۴۰/۵۱	+
اسلام شهر	شهید رجایی	۱۳۷۲	۷۱۴۰	۸۲۴۵	۳۰۰	۲۷/۴۸	+
	فرزانیگان	۱۳۷۲	۱۳۶۳۷	۱۳۹۸۹	۳۳۴	۴۱/۸۸	-
زاهدان	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۵۹۸۰	۵۴۷۵	۲۰۳	۲۶/۹۷	-
	فرزانیگان	۱۳۷۲	۶۱۷۰	۷۰۳۹	۲۲۴	۳۱/۴۲	-
لار	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۶۶۵۴	۷۰۷۸	۳۶۸	۱۹/۳۳	-
	فرزانیگان	۱۳۷۲	۶۵۲۴	۷۰۴۳	۳۴۳	۲۰/۵۳	+
بجنورد	شهید بهشتی	۱۳۷۲	۵۴۳۴	۷۰۸۵	۳۵۴	۲۰/۰۱	+
	فرزانیگان	۱۳۷۲	۶۲۵۰	۶۸۶۰	۳۴۲	۲۰/۰۶	+
بروجرد	شهید بهشتی	۱۳۷۳	۹۱۰۰	۹۹۰۰	۳۴۹	۲۸/۳۷	+
	فرزانیگان	۱۳۷۳	۷۰۰۰	۷۳۲۰	۳۷۳	۱۹/۶۲	+
سندج	شهید بهشتی	۱۳۷۳	۷۸۴۴	۶۹۵۸	۳۳۶	۲۰/۷۱	-
	فرزانیگان	۱۳۷۳	۶۷۵۰	۷۰۳۴	۳۵۰	۲۰/۱۰	-
سبزوار	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۱۱۵۲۳	۱۴۰۳۵	۳۵۳	۲۹/۷۶	+
	فرزانیگان	۱۳۷۴	۱۰۰۰۰	۱۱۳۰۰	۳۶۷	۳۰/۷۹	+
نیشابور	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۸۹۰۰	۶۶۷۰	۳۵۹	۱۸/۵۸	-
	فرزانیگان	۱۳۷۴	۸۲۰۰	۸۸۳۰	۳۸۲	۲۳/۱۲	+
بوشهر	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۳۵۰۰	۵۲۰۰	۲۸۳	۱۸/۳۷	+
	فرزانیگان	۱۳۷۴	۷۳۶۸	۸۷۱۸	۳۱۳	۲۷/۸۵	+
اردبیل	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۵۱۴۷	۵۸۸۲	۳۷۲	۱۵/۸۱	+
	فرزانیگان	۱۳۷۴	۵۶۰۰	۶۵۸۰	۳۸۸	۱۶/۹۶	+
ایلام	شهید بهشتی	۱۳۷۴	۵۴۳۲	۷۲۲۶	۳۲۲	۲۲/۴۴	+
	فرزانیگان	۱۳۷۴	۳۳۰۹	۴۰۲۲	۳۲۲	۱۲/۴۹	+
کاشان	شهید بهشتی	۱۳۷۵	۴۸۸۰	۷۲۲۴	۳۳۴	۲۱/۶۳	+
	فرزانیگان	۱۳۷۵	۷۴۲۰	۸۱۰۳	۳۳۵	۲۴/۱۹	+
گرگان	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۸۲۵۰	۱۰۱۲۰	۳۶۷	۲۷/۵۷	+
	فرزانیگان	۱۳۷۷	۸۲۰۰	۱۰۰۰۵	۳۵۷	۲۸/۰۳	+
یاسوج	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۳۳۸۱	۳۴۲۰	۳۵۱	۹/۷۴	-
	فرزانیگان	۱۳۷۷	۳۱۸۶	۳۷۰۰	۳۴۷	۱۰/۶۶	+
آمل	شهید بهشتی	۱۳۷۷	۵۱۲۲	۵۶۲۰	۳۸۸	۱۴/۴۸	+
	فرزانیگان	۱۳۷۷	۴۳۰۰	۴۸۰۰	۳۹۴	۱۲/۱۸	+
مراغه	شهید بهشتی	۱۳۸۲	۱۸۵۲	۲۱۵۰	۲۱۱	۱۰/۱۹	-
	فرزانیگان	۱۳۸۲	۱۸۰۰	۲۳۸۱	۲۰۸	۱۱/۴۵	-
شهریار	علامه حلی	۱۳۸۲	۱۶۱۰	۲۷۸۰	۲۱۸	۱۲/۷۵	-
	فرزانیگان	۱۳۸۲	۲۲۱۱	۴۲۱۷	۲۱۴	۱۹/۷۱	-
کنبدکاوس	شهید بهشتی	۱۳۸۳	-	۶۸۲	۱۰۶	۶/۴۳	
	فرزانیگان	۱۳۸۳	-	۱۲۵۳	۱۰۶	۱۱/۸۲	
رفسنجان	علامه حلی	۱۳۸۳	-	۲۰۵۷	۱۰۴	۱۹/۷۸	
	فرزانیگان	۱۳۸۳	-	۲۱۰۰	۱۰۹	۱۹/۲۷	
سیرجان	آیتا... خامنه‌ای	۱۳۸۳	-	۷۵۰	۱۰۱	۷/۴۳	
	فرزانیگان	۱۳۸۳	-	۱۰۲۰	۹۹	۱۰/۳۰	
جمع			۸۲۷۷۶۹	۹۲۸۰۷۵	۳۹۷۷۲	۲۳/۳۳	+

که روند رو به بهبود سرانۀ کتاب را در مراکز نشان می‌دهد. این مراکز به ترتیب «شهید صدوقی» یزد با ۵۵/۱۳، «راهنمایی فرزندگان شیراز» با ۴۸/۷۸، «فرزندگان یزد» با ۴۸/۱۷، «شهید قدوسی قم» با ۴۲/۶۹ و «فرزندگان زینب (س) شهرری» با ۴۲/۱۱، «فرزندگان اسلامشهر» با ۴۱/۸۸ و بالاخره «فرزندگان خرمشهر - آبادان» با ۴۰/۵۱ دارای بالاترین سرانه کتاب هستند (جدول ۴).

○ از نظر تعداد کتاب، به برکت سرمایه‌گذاری‌های خوب سالهای گذشته، شهید «صدوقی یزد» با ۲۱۵۰۰ جلد، اول و «دبیرستان شهیدارزهی» اصفهان با ۲۱۰۷۶ جلد کتاب در رتبه دوم مراکز سمپاد قرار دارند. مراکز دیگری هم که بیش از ۱۵۰۰۰ جلد کتاب دارند عبارتند از: «دبیرستان فرزندگان تهران»، دبیرستان «فرزندگان امین اصفهان»، «فرزندگان یزد»، «شهید قدوسی قم»، «شهیدسلطانی کرج»، «فرزندگان و شهیدبهشتی اهواز». در بین مدارس قدیمی‌تر «شهیدبهشتی و فرزندگان یاسوج»، رتبه خویش را در رأس بدترین مراکز از نظر تعداد سرانه کتاب، کماکان حفظ نموده‌اند (جدول ۴).

○ همانطور که جدول ۴ نشان می‌دهد، ۱۹ مرکز با کاهش سرانه کتاب روبرو هستند که برخی در توجیه این امر، از رده خارج کردن کتب مستعمل خود را عنوان نموده‌اند. چند مرکز هم افزایش کتاب داشته‌اند، منتها بر اثر افزایش دانش آموز نتوانسته‌اند سرانۀ مثبت کتاب داشته باشند.

○ ○ ○